

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)
T.a.v. Adviescollege voor Beroepsreglementering
(digitaal verzonden)

28 oktober 2021

Referentie: WJvdM/28102021

***Betreft: Reactie PwC op consultatie NBA Praktijkhandreiking
'Handreiking OKB uitvoering en documentatie'***

Geacht adviescollege,

We zijn verheugd om te zien dat de NBA aandacht heeft voor de nadere invulling van de Oprichtgerichte Kwaliteitsbeoordeling ("OKB"). Wij hechten waarde aan een consistente en kwalitatief hoogwaardig uitvoering van deze interne beheersingsmaatregel en hebben daarom met interesse kennis genomen van het voorstel voor de praktijkhandreiking.

Onze belangrijkste observatie is dat de praktijkhandreiking de juiste balans toont tussen een "principles based benadering" die ruimte laat voor professionele oordeelsvorming en een concrete invulling van de OKB-rol, met name via de voorbeelden die zijn opgenomen in het document. Tevens zijn wij van mening dat de handreiking op evenwichtige wijze rekening houdt met de belangen van diverse stakeholders en de huidige maar ook toekomstige regelgeving. De ontwikkelingen in de verslaggeving maar ook de controlestandaarden zullen de komende periode in intensiteit toenemen (ESG, fraude, continuïteit, standaard 600). Wij adviseren de NBA de impact van deze ontwikkelingen voor de rol van de OKB-er nauwlettend te volgen en tijdig te vertalen in herziening van de praktijkhandreiking.

Tot zover onze reactie op hoofdlijnen. In het vervolg van deze brief geven wij onze meer gedetailleerde reactie per onderdeel van de handreiking.

5.1 Voorbeelden van significante oordeelsvormingen en randvoorwaarden voor een goede oordeelsvorming

Wij stellen voor om in de inleidende tekst van deze paragraaf sterker te benadrukken dat de voorbeelden in deze paragraaf illustratief zijn en dat, ter voorkoming van een "checklist-benadering", de relevantie van deze punten uiteraard afhangt van de specifieke feiten en omstandigheden alsmede van de professionele oordeelsvorming van de OKB-er.

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357,
1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

In de tabel wordt onder f gerefereerd aan ongebruikelijke transacties. Het is onduidelijk of hier wordt bedoeld op ongebruikelijke transacties in het kader van de wwft of ongebruikelijke transacties in de meer algemene zin. Wij stellen voor om dit te verduidelijken.

In de tabel wordt onder f vermeld: *“Evalueer eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die tijdens de controle zijn geïdentificeerd alsmede de rapportage daarover aan het management en aan de met governance belaste personen.”*

De verwoording van dit punt sluit niet goed aan bij de verwoording van de andere punten.

Ons voorstel zou daarom zijn om dit als volgt te verwoorden:

“Zijn eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die tijdens de controle zijn geïdentificeerd adequaat geëvalueerd en gerapporteerd aan het management en aan de met governance belaste personen.”

De volgende zin in de tabel (onder f) loopt niet goed: *“Heeft het opdrachtteam op groepsniveau toereikende werkzaamheden verricht om de onafhankelijkheid en professionele competentie van de accountants van groepsonderdelen, in het bijzonder accountants van groepsonderdelen buiten het netwerk van de groepsaccountant, en zo nodig te evalueren en hoe eventuele geïdentificeerde problemen zijn opgelost?”*

Ons voorstel zou daarom zijn om dit als volgt te verwoorden:

“Heeft het opdrachtteam op groepsniveau toereikende werkzaamheden verricht om de onafhankelijkheid en professionele competentie van de accountants van groepsonderdelen, in het bijzonder accountants van groepsonderdelen buiten het netwerk van de groepsaccountant, te beoordelen en zo nodig te evalueren of eventuele geïdentificeerde problemen adequaat zijn opgelost?”

Onder punt h moet “De uitkomsten consultaties” worden aangepast in “De uitkomsten van consultaties”.

Tenslotte vragen wij aandacht voor fraude en continuïteit in de controleverklaring en stellen wij voor dit als afzonderlijk punt aan de tabel toe te voegen.

5.3 Voorbeelden aantoonbaarheid en documentatie

In paragraaf 5.3 wordt verwezen naar artikel 29 van ISQM 2 en wordt gesteld dat in dat artikel verplicht is gesteld dat de OKB-er de overwegingen (die ten grondslag liggen aan de resultaten van de beoordeling) vastlegt als onderdeel van het controledossier. In ISQM2 wordt ingegaan op de “nature, timing and extent” van de review alsmede op “the basis for the determination”. Beargumenteerd kan worden dat de term “overwegingen” daarbij niet is wat exact wordt bedoeld vanuit ISQM2. Wij bevelen de NBA daarom aan om aansluiting te blijven houden met de exacte terminologie uit ISQM2.

In paragraaf 5.3 wordt voorts gesproken over documentatie direct in de IT audit applicatie. Dit is naar onze mening geen gebruikelijk en algemeen bekend begrip. Documentatie direct in het (elektronisch) controledossier lijkt ons duidelijker.

5.4 Voorbeelden overwegingen van de diepgang

Wij geven de suggestie mee om aan de opsomming in deze paragraaf het punt “Aanwezigheid van frauderisico’s” toe te voegen.

Voorts kunnen wij ons niet vinden in hetgeen is opgenomen onder het laatste punt in de opsomming:

“Verder, kan de OKB’er het volgende overwegen om de diepgang van de werkzaamheden te bepalen: o de aard en omvang van de betrokkenheid van het opdrachtteam op groepsniveau bij de werkzaamheden van de accountant van het groepsonderdeel; o de aard en omvang van de controledocumentatie die beschikbaar is bij het opdrachtteam op groepsniveau met betrekking tot significante oordeelsvormingen door de accountant van het groepsonderdeel;”

Deze passage kan de indruk wekken dat de OKB-er via de OKB zou moeten of kunnen compenseren voor een te beperkte aard en omvang van de werkzaamheden of documentatie door het controleteam. Dat is naar onze mening niet de juiste aanpak. Indien aard en omvang van de werkzaamheden of documentatie naar de mening van de OKB-er onvoldoende is zou de OKB-er naar onze mening moeten aandringen op aanpassing of aanvulling daarvan voordat de OKB wordt afgerond.

Tot zover onze reactie. Wij zijn tot het geven van een nadere (mondelijke) toelichting gaarne bereid.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

W.J. van der Molen RA
Lid van de Directie